

Dosarul nr. 2ra-353/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. C. Vârlan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

6 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Pasat împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Serviciului Vamal al Republicii Moldova și Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la constatarea prelucrării ilicite a datelor cu caracter personal și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Valeriu Pasat, casată hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre

constată:

La 30 septembrie 2013, Valeriu Pasat, reprezentat de avocatul Roman Zadoinov, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor cu privire la recunoașterea violării art. 8 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în luna mai 2013 a aflat că datele sale cu caracter personal sunt stocate, accesate și folosite în mod arbitrar de către mai multe instituții și organe de stat.

Astfel, a menționat că din conținutul raportului ACC-06 prezentat de către ÎS „Registru”, datele sale cu caracter personal au fost de nenumărate ori accesate de diferite structuri de stat pe parcursul a câțiva ani și anume:

- oficiile Ministerului Afacerilor Interne; Direcția Misiuni Speciale: la 12 mai 2010 de către Valentin Corlăteanu, prin intermediul SIC „Acces Web”, de trei ori dintre care de două ori materialele au fost tipărite; la 14 mai 2010 a fost vizualizat o

dată de către Constantin Pînzari, prin intermediul Acces-1; Direcția poliția criminală a DSO la 6 august 2009 de către Valerii Gnatiuc, vizualizat și tipărit o dată;

- oficiile Ministerului Afacerilor Externe: secția Rusia, la 25 septembrie 2009 de către Anatolie Patrașcu vizualizat o dată, prin intermediul SIC „Acces WEB”; secția Ucraina, vizualizat la 17 iulie 2009 de către Cristian Mamei;

-subdiviziunile Direcției Înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto Chișinău CREET: la 15 aprilie 2011 de către Victoria Lungu, prin intermediul SIC „Acces Web”;

-subdiviziunile Direcției de Documentare a Populației: Biroul informații și adrese, la 12 octombrie 2010 de către Liubovi Luca, prin intermediul SIA „Cartoteca informații și adrese”; BPEDU nr. 1 (of. 89), la 9 noiembrie 2009 de către Mariana Toderica, prin intermediul SIC „Acces Web”; Chișinău Centru SEDP, la 5 februarie 2010 de către Violeta Sofiiscaia; DDP, la 7 iulie 2011 de către Mihail Caciuc, vizualizat de trei ori și tipărit o dată; Ialoveni BEDP, SEET, la 2 februarie 2010 de către Mariana Popa;

-subdiviziunile S.S.C.: la 20 mai 2010 de către Georgeta Chira, prin intermediul SIC „Acces Web”; la 22 februarie 2011 de către Elena Ciochina; la 20 mai 2010 de către Ion Iovu; la 21 mai 2010 de către Alina Rotaru;

-subdiviziunile Serviciului Vamal: la 19 martie 2010 de către Vadim Dumitrașco, vizualizat de patru ori, prin intermediul SIC „Acces Web”;

-Serviciul de Informații și Securitate: S.I.S. R.M. utilizator 1, vizualizat de două ori și tipărit de două ori, prin intermediul SIC „Acces Web”; S.I.S. R.M. utilizator 29, la 27 septembrie 2010 vizualizat de două ori; S.I.S. R.M. utilizator 9, la 30 septembrie 2010, vizualizat o dată și tipărit o dată și la 12 octombrie 2010, vizualizat de două ori; Victor Zaporozhan la 12 august 2009, vizualizat și tipărit o dată, prin intermediul „Acces 1”;

-Direcția Misiuni Speciale a MAI: de către Valentin Corlăteanu; la 4 iulie 2011 ora 14:40:09 DAG a Ministerului Justiției, prin intermediul SIC „Acces Web”; la 7 iulie 2011 ora 11:02:02 de către VIP SEET, prin intermediul SIC „Acces Web”, în baza dosarului operativ cu denumire „Pasat”; la 7 iulie 2011 Direcția de Documentare a Populației, de către Indicaia Revencu, prin intermediul SIC „Acces Web”; la 13 octombrie 2011, ora 08:54 de către Direcția Înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto, prin intermediul SIC „Acces Web”; la 19 iunie 2012 de către Serviciul de Stare Civilă, prin intermediul SIC „Acces Web”; la 29 octombrie 2012 ora 12:01 de către Procuratura Generală, prin intermediul SIC „Acces Web”; la 29 octombrie 2012 ora 12:08, Procuratura Generală a repetat vizualizarea datelor personale; la 29 octombrie 2012 ora 12:06, Procuratura Generală a studiat datele personale ale soției sale, Lilia Pasat.

A considerat reclamantul că prin acțiunile susmenționate de către organele și instituțiile de stat i-au fost violate drepturile fundamentale privind respectarea informației private, contrar prevederilor art. 8 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin încheierea din 16 iunie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii de partea pârâtului ÎS „Centrul

Resurselor Informaționale de Stat „Registru” și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Prin încheierea din 13 aprilie 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, la cererea reprezentantului intervenientului accesoriu Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Stare Civilă, Serviciul Vamal, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Justiției și Procuratura Generală.

La 19 decembrie 2016, în cadrul ședinței de judecată, Valeriu Pasat a depus cerere de completare a temeiului acțiunii și circumstanțelor, concretizarea revendicărilor, formulând pretenții împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Serviciului Vamal, Serviciului de Informații și Securitate, intervenienți accesorii Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Ministerul Finanțelor, solicitând constatarea prelucrării ilicite a datelor cu caracter personal de către Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Serviciul Vamal, Serviciul de Informații și Securitate, încasarea de la Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Serviciul Vamal, Serviciul de Informații și Securitate a câte 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea cererii de completare pretențiilor reclamantul a invocat că în vederea efectuării unui control de conformitate a prelucrării datelor, la 3 aprilie 2014 a solicitat Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal verificarea legalității operațiunilor de accesare a datelor sale cu caracter personal și implicit sancționarea subiecților în cazul atestării încălcării caracteristicilor datelor cu caracter personal.

În baza cererii sale, la 3 octombrie 2013, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a inițiat controlul legalității prelucrării datelor personale nr. 02-11/123/13 și la 28 februarie 2014 a emis decizia privind finalizarea controlului. Astfel, în rezultatul acțiunilor întreprinse în vederea stabilirii scopului și temeiului legal al consultărilor (accesărilor) și/sau extragerilor de date stocate în Registrul de Stat al populației, autoritatea emitentă a constatat încălcarea prevederilor legale la prelucrarea datelor sale de către utilizatori și implicit violarea drepturilor sale în cazul operațiunilor de consultare.

Potrivit deciziei emise, prelucrarea de către pârâți a datelor cu caracter personal s-a realizat cu încălcarea prevederilor Legii nr.17 din 15 februarie 2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

A menționat că în baza circumstanțelor expuse a fost intentată cauza penală nr. 2014038096, pe faptul comiterii abuzului de putere și serviciu, admis de către persoane publice din cadrul Serviciului de Informații și Securitate.

A relatat că în cadrul acestei cauze penale, prin ordonanța Procuraturii militare Chișinău din 19 septembrie 2014 dânsul a fost recunoscut în calitate de parte vătămată. Prin Nota Procuraturii din 3 octombrie 2014 a fost informat despre faptul

retragerii cauzei penale din procedura Procuraturii militare Chișinău cu transmiterea efectuării urmăririi penale Secției exercitare a urmăririi penale în cauze de criminalitate organizată și excepționale a Procuraturii Generale.

A accentuat asupra faptului că decizia din 28 februarie 2014 este în vigoare, prin urmare, produce efecte juridice și este generatoare de drepturi și obligații, constatările consemnate conform Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 fiind exclusive, reieșind din atribuția Centrului pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal la efectuarea controlului de legalitate la prelucrarea datelor cu caracter personal.

A considerat reclamantul că intentarea cauzei penale pe faptul comiterii abuzului de putere și serviciu, admis de către persoane publice din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, recunoașterea sa în calitate de parte vătămată și suspendarea cauzei penale în legătură cu neidentificarea persoanelor nemijlocite ce au utilizat informațiile protejate, denotă existența temeiurilor pentru atestarea caracterului ilicit și contrar scopului prelucrării datelor cu caracter personal de către utilizatorul nominalizat.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 5 alin. (5) lit. d) și e), 33, din Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011, art. 1398, 1405, 1422 din Codul civil.

A solicitat constatarea prelucrării ilicite a datelor cu caracter personal de către Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Serviciul Vamal, Serviciul de Informații și Securitate, încasarea de la Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Serviciul Vamal, Serviciul de Informații și Securitate a câte 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă integral acțiunea ca fiind prescrisă.

Prin încheierea din 31 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost înlocuit ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” cu succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Prin decizia din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Valeriu Pasat, casată hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Pasat.

A fost constatată prelucrarea ilicită a datelor cu caracter personal ale lui Valeriu Pasat de către Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

A fost încasat de la Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Valeriu Pasat câte 5 000 de lei de la fiecare în contul recuperării prejudiciului moral.

În rest au fost respinse ca neîntemeiate cerințele lui Valeriu Pasat.

Prin decizia din 6 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile declarate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene,

Ministerului Afacerilor Interne, reprezentat de Tatiana Danuța și Serviciului de Informații și Securitate, reprezentat de Radu Frija.

A fost casată integral decizia din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei civile spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Valeriu Pasat, casată hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial acțiunea.

A fost constatată prelucrarea ilicită a datelor cu caracter personal ale lui Valeriu Pasat de către Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

A fost încasat de la Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Valeriu Pasat câte 5 000 de lei de la fiecare în contul recuperării prejudiciului moral, în rest, cerințele lui Valeriu Pasat au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea din 12 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Ministerul Afacerilor Interne au fost considerate inadmisibile.

La 27 decembrie 2018, Serviciul de Informații și Securitate a declarat recurs împotriva deciziei din 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și anume în partea ce vizează Serviciul de Informații și Securitate, cu emiterea în partea casată a unei noi hotărâri sub formă de încheiere prin care a dispune încetarea procesului în privința Serviciului de Informații și Securitate.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel greșit a statuat că obiectul acțiunii este imprescriptibil. La caz sunt aplicabile prevederile art. 1424 alin. (1) Cod civil, care stipulează că acțiunea în reparare a prejudiciului se prescrie în termen de 3 ani începând cu momentul în care persoana vătămată a cunoscut sau trebuia să cunoască existența prejudiciului și persoana obligată să-l repare. Astfel, instanța de apel eronat a interpretat legislația în vigoare.

Totodată, a indicat că instanța de apel nu a aplicat la caz prevederile art. 271 Cod civil, în condițiile în care, atât în referința depusă, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare, Serviciul de Informații și Securitate a invocat încălcarea de către Valeriu Pasat a termenului de prescripție.

Recurentul a mai menționat că informațiile din speță constituie informații cu accesibilitate limitată, limitarea fiind una prevăzută expres de legislație. În acest sens, prevederile art. 16 din Legea securității statului nr. 618 din 31 octombrie 1995 statuează că activitatea operativă ce ține de asigurarea securității statului constituie secret de stat. Informațiile obținute în rezultatul activității operative, în funcție de importanța lor pentru stat, pot avea diferite grade de secretizare, iar potrivit prevederilor art. 10 alin. (3) din Legea privind activitatea operativă de investigații, art. 24 alin. (2), 25 alin. (1) din Legea privind activitatea specială de investigații

nr. 59 din 29 martie 2012, art. 6 alin. (3) din Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova nr. 753 din 23 decembrie 1999, art. 7 alin. (1), pct. 38 din Nomenclatorul informațiilor atribuite la secret de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 411 din 25 mai 2010, informațiile ce dezvăluie forțele, mijloacele sursele, metodele, planurile, rezultatele activității de recunoaștere și de contrainformații și ale operațiilor speciale, precum și datele privind finanțarea acestei activități și a operațiilor speciale, dacă datele respective dezvăluie informațiile enumerate, sunt atribuite la secret de stat.

De asemenea, a relevat că instanța de apel nu a aplicat legea care urma a fi aplicată, și anume art. 2 alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal nr. 17 din 15 februarie 2007, precum și a aplicat o lege care nu trebuia aplicată – Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011.

A susținut că la materialele cauzei nu există niciun act constatator al prelucrării ilegale de către Serviciul de Informații și Securitate a datelor lui Valeriu Pasat.

Prin decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nu a fost constatată prelucrarea ilegală de către Serviciul de Informații și Securitate a datelor, ci doar a fost constatat faptul că aceste date au fost prelucrate. Iar faptul că Procuratura Generală a inițiat o cauză penală, nu presupune în mod automat că Serviciul de Informații și Securitate a încălcat drepturile nepatrimoniale ale lui Valeriu Pasat, or nu există o decizie finală în acest caz. În situația dată, ar rezulta că instanța de apel a determinat vinovăția Serviciului de Informații și Securitate și nu mai este necesară realizarea urmării penale și judecarea cauzei penale, de altfel faptul dat încalcă principiul prezumției nevinovăției.

Recurentul a considerat că instanța de apel a dus la soluționarea greșită a cauzei, iar aprecierea probelor a fost arbitrară, circumstanțe ce se încadrează în temeiurile declarării recursului.

Totodată, recurentul a indicat și faptul că instanța de apel a desconsiderat că Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 6 iunie 2018 a stabilit că Valeriu Pasat nu a administrat probe care să dovedească procesarea ilegală de către Serviciul de Informații și Securitate a datelor cu caracter personal ale sale. Iar la rejudecarea apelului Valeriu Pasat nu a prezentat nicio probă suplimentară, astfel persistând situația de fapt constată anterior de instanța de recurs.

Mai mult ca atât, instanța de apel, reexaminând cauza, a evitat să se expună asupra tuturor circumstanțelor și încălcărilor constatate de Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 6 iunie 2018.

A considerat recurentul că acțiunea înaintată de Valeriu Pasat împotriva Serviciului de Informații și Securitate nu urmează a fi judecată în procedura civilă, or constatarea prelucrării ilegale a datelor personale urmează a fi stabilite în cadrul procesului penal și nu în cadrul unui proces civil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 19 octombrie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 246 vol. II), aceasta fiind recepționată de către recurent la data de 31 octombrie 2018 (f. d. 33, vol. III).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 decembrie 2018 în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu